

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi EuropeAid/140562/IH/SER/TR

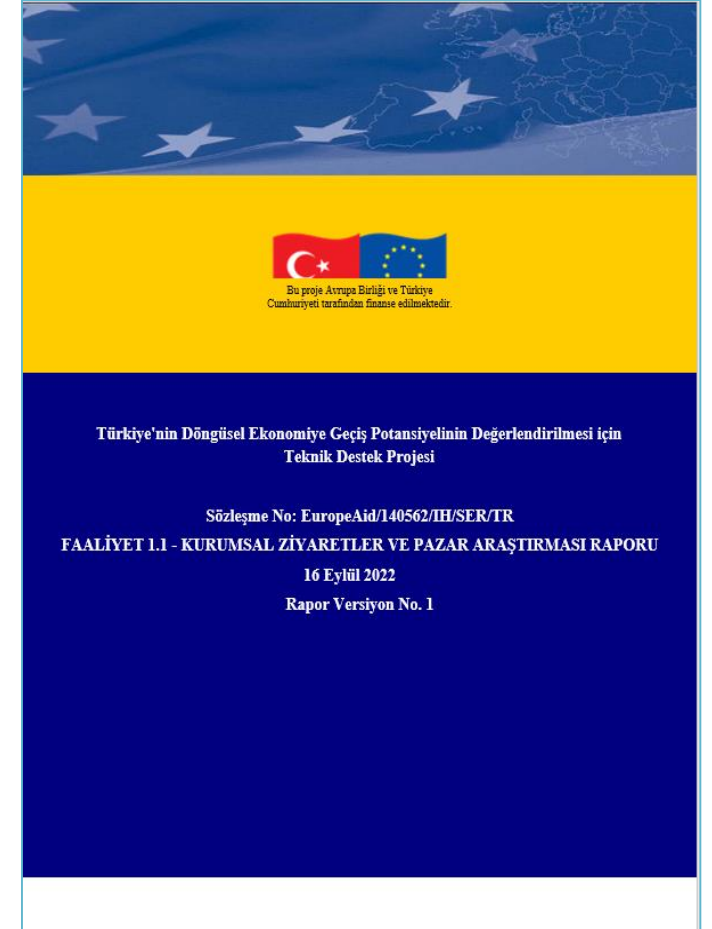
Piyasa Araştırması ve Kurumsal Ziyaretlerin Sonuçları

Ferda Ulutaş İşevi – SKD Türkiye

Faaliyet 1.2.2. Döngüsel Ekonomi Çalıştayları
4 Ekim 2022, Ankara, Türkiye

İçerik

- Amaç ve kapsam
- Metodoloji ve yürütölen çalışmalar
- Türkiye'nin döngüsellik değerlendirmesi çalışmaları
- Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi
 - Strateji ve faaliyetler
 - AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler
 - Ulusal politikalara ilişkin görüşler
- Zorluklar ve engeller – Destekleyici unsurlar
- Boşluk, ihtiyaç ve çözüm önerileri
- Fayda ve fırsatlar
- Sonuçlar

Amaç ve kapsam

AB Döngüsel Ekonomi Paketi ile ilgili Türkiye bağlamının kıyaslanması çalışmalarına ve projenin diğer adımlarına katkı sağlamak üzere, detaylı bir değerlendirme yapılabilmesine yönelik paydaş görüş ve katkılarının alınması

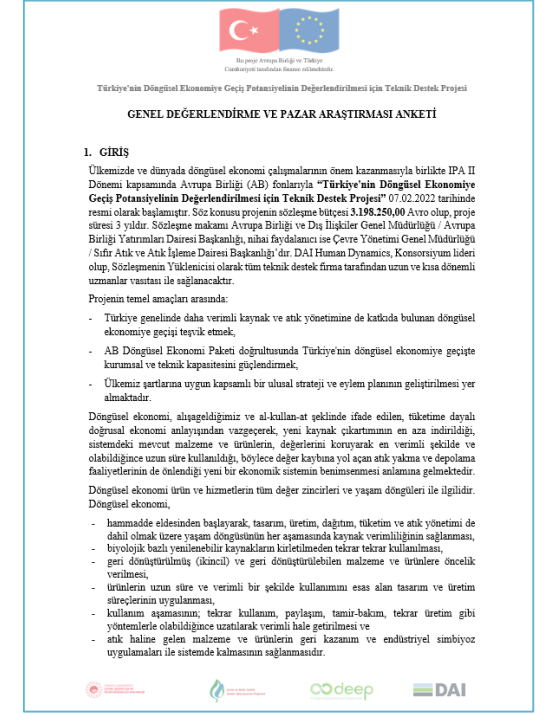
- Paydaşların mevcut durumlarının, katkı ve gereksinimlerinin belirlenmesi
- Paydaşların görüş ve önerilerinin alınması
- Türkiye'nin ulusal ve sektörel bazda döngüselliliğinin hesaplanabilmesi için gerekli verilerin temin edilmesi
- Paydaşların döngüsel ekonomi kavramı ve Proje ile ilgili bilgilendirilmesi
- İş birliği olanaklarının değerlendirilmesi

Metodoloji

Anket çalışması ve paydaş ziyaretleri

- Paydaş listelerinin oluşturulması
- Genel ve özel soruların oluşturulması (veri talebi)
- Anketlerin paydaşlara iletilmesi
- Görüşmelerin tamamlanması
- Sonuçların değerlendirilmesi
- Paydaşlarla veri talebi sürecinin takibi

Yürütülen çalışmalar

Paydaş listelerinin oluşturulması

- Kamu Kurumları (43)
- Uluslararası kuruluşlar (4)
- Üniversiteler (5)
- Özel sektörü temsil eden kuruluşlar (31) (*)
- Diğer STK'lar (3)

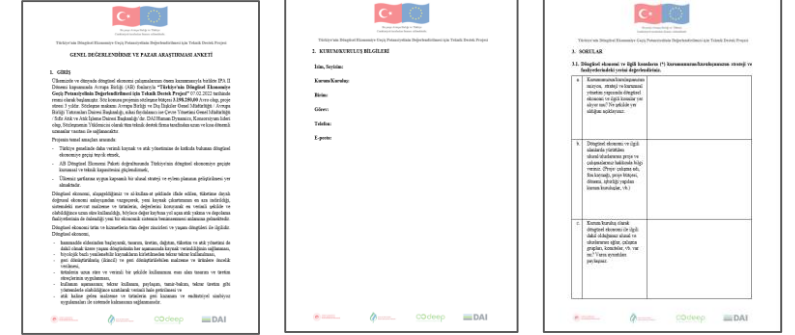
Toplam 86 kurum / kuruluş / birim

(*) Üye firmalara da anket iletimi

Yürütülen Çalışmalar	Yürütülen Kurumlar	Yürütülen Kurumların Sayısı	Yürütülen Kurumların Türü	Yürütülen Kurumların Sektörü	Yürütülen Kurumların Üyesi Olup Olmaması	Yürütülen Kurumların İletim Yolu	Yürütülen Kurumların İletim Tarihi	Yürütülen Kurumların İletim Durumu	Yürütülen Kurumların İletim Sonuçları
Yürütülen Çalışmalar	Yürütülen Kurumlar	43	Kamu Kurumları	Yürütülen Kurumların Sektörü	Yürütülen Kurumların Üyesi Olup Olmaması	Yürütülen Kurumların İletim Yolu	Yürütülen Kurumların İletim Tarihi	Yürütülen Kurumların İletim Durumu	Yürütülen Kurumların İletim Sonuçları
Yürütülen Çalışmalar	Yürütülen Kurumlar	4	Uluslararası kuruluşlar	Yürütülen Kurumların Sektörü	Yürütülen Kurumların Üyesi Olup Olmaması	Yürütülen Kurumların İletim Yolu	Yürütülen Kurumların İletim Tarihi	Yürütülen Kurumların İletim Durumu	Yürütülen Kurumların İletim Sonuçları
Yürütülen Çalışmalar	Yürütülen Kurumlar	5	Üniversiteler	Yürütülen Kurumların Sektörü	Yürütülen Kurumların Üyesi Olup Olmaması	Yürütülen Kurumların İletim Yolu	Yürütülen Kurumların İletim Tarihi	Yürütülen Kurumların İletim Durumu	Yürütülen Kurumların İletim Sonuçları
Yürütülen Çalışmalar	Yürütülen Kurumlar	31	Özel sektörü temsil eden kuruluşlar	Yürütülen Kurumların Sektörü	Yürütülen Kurumların Üyesi Olup Olmaması	Yürütülen Kurumların İletim Yolu	Yürütülen Kurumların İletim Tarihi	Yürütülen Kurumların İletim Durumu	Yürütülen Kurumların İletim Sonuçları
Yürütülen Çalışmalar	Yürütülen Kurumlar	3	Diğer STK'lar	Yürütülen Kurumların Sektörü	Yürütülen Kurumların Üyesi Olup Olmaması	Yürütülen Kurumların İletim Yolu	Yürütülen Kurumların İletim Tarihi	Yürütülen Kurumların İletim Durumu	Yürütülen Kurumların İletim Sonuçları

Yürütülen çalışmalar

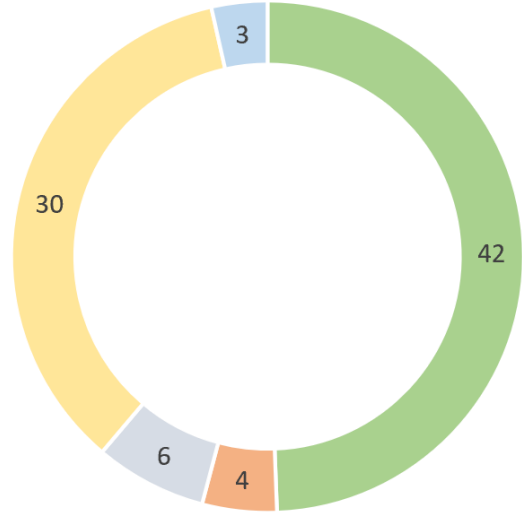
Anketlerin oluşturulması

- Döngüsel ekonomi ve ilgili konuların kurumun/kuruluşun strateji ve faaliyetlerindeki yeri (mevcut ve planlanan) (13 soru)
- Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında yayımlanan AB-DEEP ile ilgili olarak kurumun/kuruluşun yaptığı değerlendirmeler ve çalışmalar (2 soru)
- Türkiye'deki döngüsel ekonomi ile ilgili mevcut politika ve eylem planları ile ilgili değerlendirmeleri (3 soru)
- Döngüsel ekonomiye geçiş süreci ile ilgili etki, gereksinim ve fırsatlara ilişkin değerlendirmeler (3 soru)
- Proje kapsamında sağlayabilecekleri katkılar (veriler)
- Konuyla ilgili belirtmek istedikleri diğer konular, görüş ve öneriler

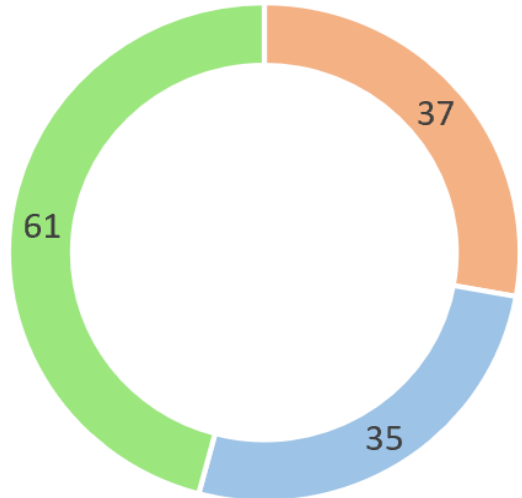
Yürütülen çalışmalar

Anket çalışmaları ve ziyaretlerin tamamlanması

- 85 kurum/kuruluş/birim ziyareti (4 Temmuz – 22 Ağustos)

- Kamu kurumları
- Uluslararası kuruluşlar
- Üniversiteler ve araştırma kurumları
- Özel sektör temsilcisi kurum ve kuruluşlar
- Diğer STK'lar

- 133 anket (63'ü ziyaret edilen) (1 Temmuz – 9 Eylül)

- Kamu kurumları
- Diğer kurum ve kuruluşlar
- Firmalar

Yürütülen çalışmalar

Anket çalışmaları ve ziyaretlerin tamamlanması

Kamu kurumları:

- T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- T.C. Ticaret Bakanlığı
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
- T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- T.C. Dışişleri Bakanlığı
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
- T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK)
- Kamu İhale Kurumu (KİK)
- T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşlet. Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)
- Türk Standartları Enstitüsü (TSE)
- Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK)
- Türkiye Çevre Ajansı (TÜÇA)
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA)
- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)
- Türkiye Belediyeler Birliği (TBB)
- Marmara Belediyeler Birliği (MBB)
- Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi

Uluslararası kuruluşlar

- AB Türkiye Delegasyonu
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)
- Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO)
- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)

Üniversiteler ve Araştırma Kurumları

- Orta Doğu Teknik Üniversitesi – Çevre Mühendisliği Bölümü
- Hacettepe Üniversitesi – İnşaat Mühendisliği Bölümü
- Ankara Üniversitesi – Su Yönetimi Enstitüsü
- Boğaziçi Üniversitesi - Sürdürülebilir Kalkınma ve Temiz Üretim Merkezi
- Marmara Üniversitesi – Çevre ve Kimya Mühendisliği Bölümleri
- TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi

Özel sektör temsilcisi kurum/kuruluşlar:

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
- Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD)
- İstanbul Sanayi Odası (İSO)
- İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye)
- Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)
- Hedefler için İş Dünyası (B4G)
- Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK)
- Türkiye Çimento Sanayicileri Birliği (TÜRKÇİMENTO)
- İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB)
- Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD)
- Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF)
- Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV)
- Ambalaj Sanayicileri Derneği (ASD)
- Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD)
- Türkiye Müteahhitler Birliği
- Aydınlatma Gereçleri İmalatçıları Derneği (AGİD)
- Lastik Sanayicileri Derneği (LASDER)
- Petrol Sanayi Derneği (PETDER)
- Bilişim Sanayicileri Derneği (TUBİSAD)
- Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği (TAP)
- Değerlendirilebilir Atık Sanayicileri Derneği (TÜDAM)
- Geri Kazanım Sanayicileri Derneği, (GEKSANDER)
- Geri Dönüşüm ve Geri Kazanımçıları Derneği (GEKADER)
- Elektrik Elektronik Geri Dönüşüm ve Atık Yönetimi Derneği İktisadi İşletmesi (ELDAY)
- Kağıt Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği (AGED)
- Akümülatör Üreticileri ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER)
- Tüm Akü İthalatçıları ve Üreticileri Derneği (TÜMAKÜDER)

Diğer STK'lar

- Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)
- Gıda Kurtarma Derneği
- Deniz Temiz Derneği (TURMEPA)

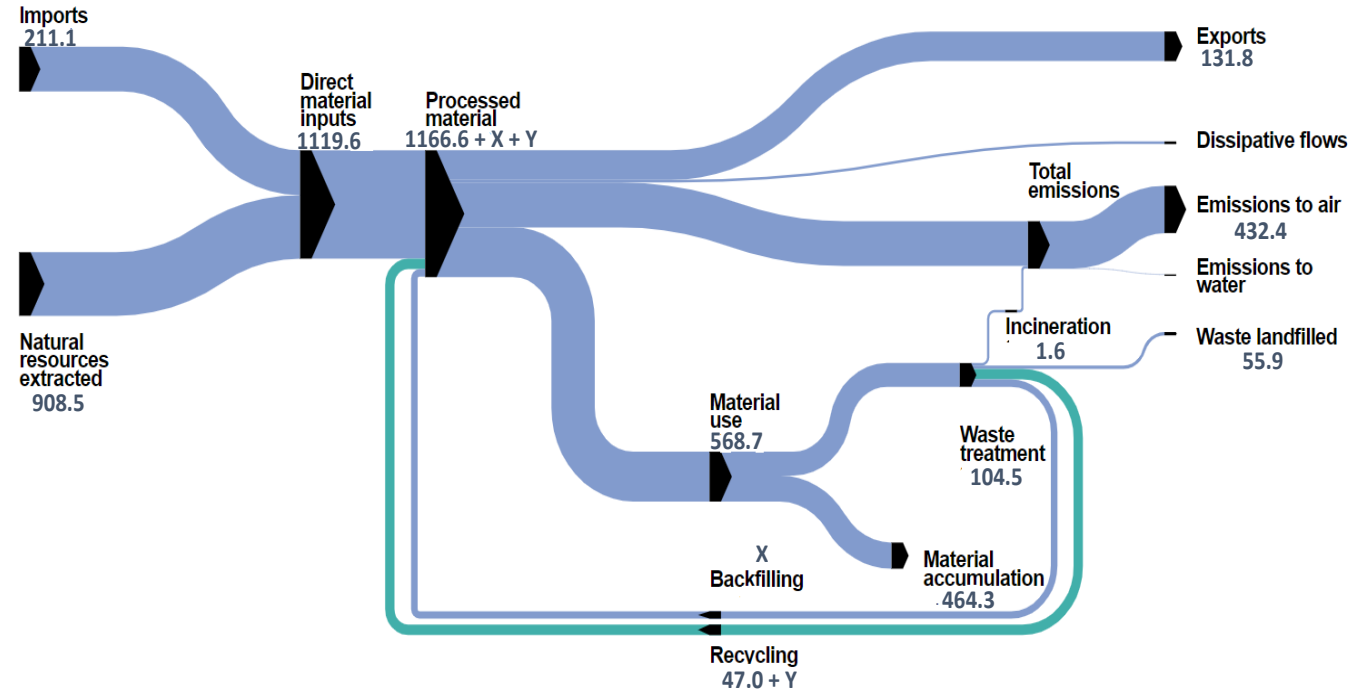
OSB'ler

- Dilovası OSB
- Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB
- Nilüfer OSB
- Kütahya 30 Ağustos OSB

Döngüsellik değerlendirme çalışmaları

Eurostat döngüsellik analiz metodolojisi doğrultusunda Türkiye için döngüsellik hesaplarının yapılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Metodoloji Malzeme Akış Muhasebesi (MAM) yöntemine dayanmaktadır.

- Sankey Diyagramı
- Döngüsellik oranı
(döngüsel malzeme kullanımı/
toplam malzeme kullanımı)

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

(*) Ayrıca, projeler, dahil olunan ağlar ve iş birlikleri, yayın ve etkinlikler, alınan eğitimler, finansal kaynaklar ve sağlanan teşvikler, geleceğe yönelik planlar için ayrı tablolar oluşturulmuştur.

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

Strateji ve faaliyetler (Kamu Kurumları)

Strateji ve faaliyetler (*)	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

- Çevre Kanunu'nda döngüsel ekonomi kavramına ve ilgili önlemlere yer verilmiş olması, iklim değişikliği kanun tasarısı, sıfır atık
- Sürdürülebilir, çevreye ve topluma duyarlı sanayi yaklaşımı
- Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum kapsamında yürütülen çalışmalar
- Bölgesel stratejilerde sürdürülebilir çevre ve yeşil ekonominin yer alması
- Yeşil OSB çalışmaları
- KOBİ'lere yönelik kapasite geliştirme faaliyetleri
- Su verimliliğinin arttırılmasına ve gıda israfının önlenmesine yönelik hedefler
- İyi ve organik tarım uygulamaları
- Madencilik atıklarının değerlendirilmesi ve ikincil hammadde kaynaklarının araştırılması

- ✓ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bak.
- ✓ Ticaret Bak.
- ✓ Sanayi ve Teknoloji Bak.
- KOSGEB
- ✓ Tarım ve Orman Bak.
- ✓ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak.
- MTA, MAPEG, TENMAK
-

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

Projeler, dahil olunan ağlar ve iş birlikleri, yayın ve etkinlikler, alınan eğitimler, finansal kaynaklar ve sağlanan teşvikler, geleceğe yönelik planlar (Kamu Kurumları)

- 109 proje (araştırma projeleri dahil)
- 44 çalışma grubu/ağ/iş birliği/bağlantı
- 64 yayın
- 47 etkinlik
- 32 alınan eğitim

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

Strateji ve faaliyetler (Diğer Kurumlar)

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

- Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum kapsamında yürütülen çalışmalar
- AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı
- Atık yönetimi, geri kazanım, geri dönüşüm
- Endüstriyel simbiyoz
- Kaynak verimliliği, iklim değişikliği ile mücadele
- Girişimcilik, inovasyon
- Sürdürülebilir kalkınma amaçları
- KOBİ'lerin yeşil dönüşümü
- AB pazarına yönelik sürdürülebilir ürün gereklilikleri
- Genişletilmiş ürün sorumluluğu
- Deniz çöplerinin azaltılması
- Gıda atıklarının önlenmesi

- ✓ SKD Türkiye (Döngüsel Ekonomi Platformu)
- ✓ TÜSİAD
- ✓ TURKONFED, B4G
- ✓ Sektörel birlikler (geri kazanım sektörü dahil)
- ✓ Yetkilendirilmiş kuruluşlar
- ✓ Üniversiteler, TÜBİTAK MAM

.....

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar				Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	
Strateji ve faaliyetler (*)						
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler						
Ulusal politikalara ilişkin görüşler						

Projeler, dahil olunan ağlar ve iş birlikleri, yayın ve etkinlikler, alınan eğitimler, finansal kaynaklar ve sağlanan teşvikler, geleceğe yönelik planlar (Diğer Kurumlar)

- 131 proje
- 92 çalışma grubu/ağ/iş birliği/bağlantı
- 97 yayın
- 91 etkinlik
- 40 alınan eğitim

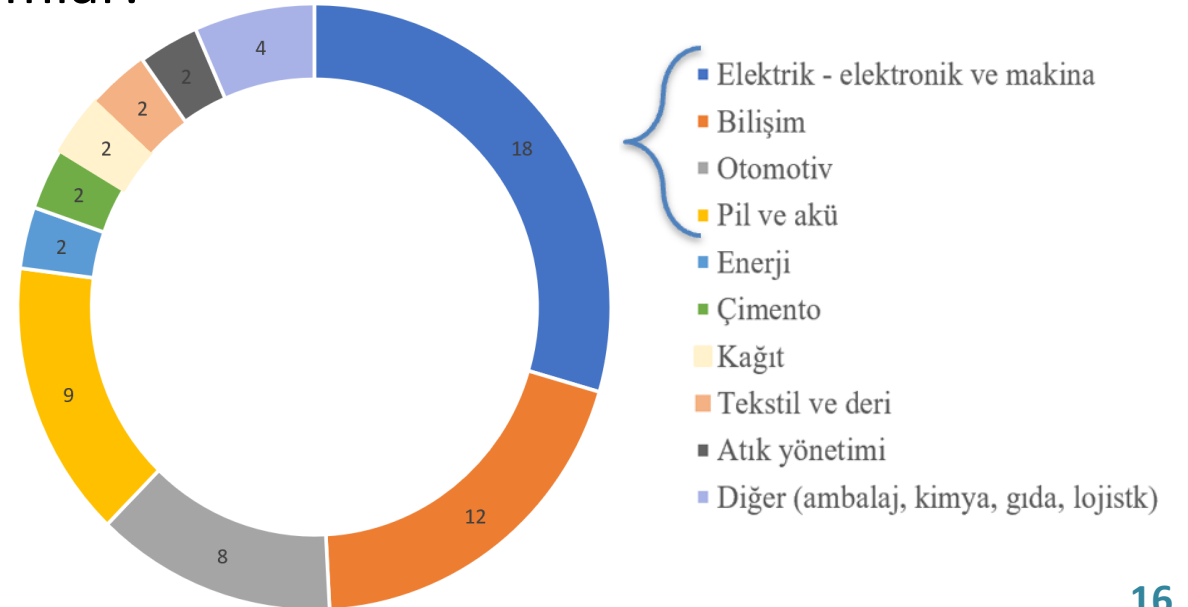
Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

Strateji ve faaliyetler (*)	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

Strateji ve faaliyetler (Firmalar – çoğu KOBİ)

- Döngüsel ekonomi konusu ile ilgili bilgi ihtiyacı, ilgili etkinliklere katılım isteği
- Döngüsel ekonominin hali hazırda firma stratejilerinde yeterince olmaması
- Yeşil Mutabakat ve net sıfır karbon hedefi ile ilgili bilgi sahibi oldukları
- Döngüsel ekonomi ile ilgili mevcut yaklaşımlar:

- Biyo-bazlı malzemelerin üretimde girdi olarak kullanılması
- Tehlikeli kimyasal kullanımının minimize edilmesi

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

Strateji ve faaliyetler (Firmalar – çoğu KOBİ)

- Ürünlerin geri dönüştürülmüş malzemedan üretilmesi ve geri dönüştürülebilir olması
- Ürünlerin uzun ömürlü olması, tamir, bakım, yenileme, piyasaya sürülen ürünlerin takibi
- Piyasaya sürülen ürünlerin genişletilmiş üretici sorumluluğu çerçevesinde toplanması ve geri kazanımının sağlanması
- Ürünlerin kullanım sonrası ikincil kullanım alanlarının araştırılması
- Yenilenmiş cihaz satışlarında KDV oranının %1'e indirilmiş olmasının sağladığı avantaj

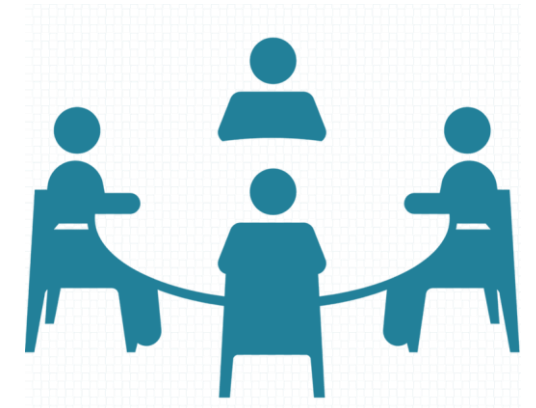

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

Strateji ve faaliyetler (*)	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler (Kamu kurumları)

- Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen Yeşil Mutabakat Eylem Planı çalışmaları ve ilgili çalışma grupları
- Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sorumluluğundaki Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanması - Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi'nin önemi

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

Strateji ve faaliyetler (*)	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler (Kamu kurumları)

- Üzerinde durulan konu başlıkları:
 - Sürdürülebilir ürün tasarımı, eko-tasarım kriterleri,
 - Geri dönüştürülmüş içerik kullanımı, tehlikeli kimyasalların kullanımının sınırlandırılması,
 - Genişletilmiş üretici sorumluluğu,
 - Dijital ürün pasaportu, çevre etiketi,
 - Ambalajlar, plastikler, mikroplastikler, depozito sistemi,
 - Atıkların bertarafı bağlamında üretici sorumluluklarının artırılması,
 - Arıtılmış suyun yeniden kullanılması,
 - Rekabet gücünün korunması için uyum sürecinin hızla tamamlanması

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler (Diğer kurum ve kuruluşlar)

- Planı detaylı inceleyen, gelişmeleri takip ederek ve sektörel değerlendirmeler yaparak üyelere ve paydaşlara bilgilendirme yapan kuruluşların bulunması
- Sürdürülebilir Ürün İnişyatifi, Eko-Tasarım Direktifi, Dijital Ürün Pasaportu ve REACH üzerinde özellikle durulması
- Türkiye özelindeki değerlendirmelerin önemi
- Uyum için teknik uzmanlık, teşvik ve finansal desteklere duyulan ihtiyaç

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler (Diğer kurum ve kuruluşlar)

- Sektörel kuruluşların kilit değer zincirlerle ilgili eylemlere yönelik vurgu ve görüşler.
Ör.:
 - Yapı malzemeleri direktifindeki revizyonların ve beklenen gelişmelerin getireceği yükümlülükler
 - Elektronik atıkların içerisinde bulunan bilgi ve verilerin güvenli imhası
 - Akülerin daha dayanıklı, onarılabilir nitelikte üretilmesi
 - Ambalajda karışık/kompozit yapılardan uzak durulması gerektiği, vb.

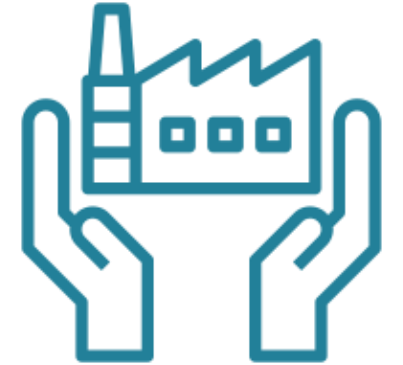

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler (Firmalar)

- Genellikle Avrupa Yeşil Mutabakatı geneli ve karbon azaltım hedeflerine daha odaklı
- Özellikle KOBİ ölçeğindeki firmaların AB DEEP açısından kapsamlı bir değerlendirme yapmadıkları
- AB DEEP ile ilgili olarak özellikle geri dönüşüm, yeşil ve dijital dönüşüm, dijital ürün pasaportu, uzun ömürlü ürün, yeşil satın alma konularına ve değer zincirinin önemine vurgu

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

Ulusal politikalara ilişkin görüşler (Kamu kurumları)

- Çevre Kanunu ve 11. Kalkınma Planı'ndaki ilgili maddeler
- Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına uyum yaklaşımı
- Sıfır atık uygulamaları ile elde edilen kazanımlar
- Alternatif ham madde kullanımındaki artış
- Geri dönüşüm yatırımlarının desteklenmesi, arıtılmış suların kullanılması, gıda kayıp ve israfının önlenmesi, vb. ile ilgili hedefler
- Türkiye Yeşil Mutabakat Eylem Planı kapsamındaki Yeşil ve Döngüsel Ekonomi Başlığı

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

Ulusal politikalara ilişkin görüşler (Kamu kurumları)

- Döngüsel ekonominin temel prensiplerini ve yasal çerçevesini belirleyecek, kanun düzeyinde bir hukuki düzenlemenin gerekliliği
- Döngüsel ekonomi özelinde ve bütün bileşenlerin aynı ayrıntıda ele alındığı bütüncül bir belgenin gerekliliği
- Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi kapsamında ülkemize özgü eylem planı hazırlanacak olması
- AB DEEP de dikkate alınarak AB müktesebatına uyum çalışmalarına hız verilmesi gerektiği
- Finansman boyutunun önemi, hibe kaynakların azalmakta olduğu, kredi ve garanti mekanizması gibi modellerin öne çıktığı, döngüsel ekonomi için bunların da değerlendirilmesi gerektiği

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar				Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	
Strateji ve faaliyetler (*)						
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler						
Ulusal politikalara ilişkin görüşler						

Ulusal politikalara ilişkin görüşler (Diğer kurum ve kuruluşlar)

- Geri dönüştürülmüş ham madde kullanımının birçok alanda zorunluluk olmadığı ve yeterince teşvik edilmediği
- Atık azaltımını ve önlemeyi destekleyecek araçların yetersiz olduğu
- Geri kazanım tesislerinin kriterlerinin iyileştirilmesi gerektiği
- Endüstriyel simbiyoz uygulamalarının önündeki mevzuat engellerinin kaldırılarak bu konunun yeniden düzenlenmesi gerektiği
- Kolaylaştırıcı teknik, idari ve finansal destekleyici unsurların düzenlenmesi, belge ve izin-lisans yükünün azaltılması
- Belediyelerin daha aktif rol oynaması
- KOBİ'lerin desteklenmesi
- Geri dönüştürülmüş plastik ham maddelerin ithalatı konusunda yasal mevzuat düzenlemeleri ihtiyacı

Paydaşlarla ilgili mevcut durum değerlendirmesi

	Kamu Kurumları	Diğer Kurum ve Kuruluşlar					Firmalar
		Uluslararası	Araştırma	Özel sektör tem.	Diğer STK	OSB	
Strateji ve faaliyetler (*)							
AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (AB DEEP) ile ilgili bilgi ve faaliyetler							
Ulusal politikalara ilişkin görüşler							

Ulusal politikalara ilişkin görüşler (Firmalar)

- Bilgilendirme ve farkındalık yaratma ile ilgili politikalara ihtiyaç olduğu
- KOBİ'ler için bilinçlendirilme, eğitim, danışmanlık ve mentorlük sistemlerinin önemli
- Mevzuatlar doğrultusunda ögörülerinin gelişmeler için hızlı şekilde aksiyon alınması gerektiği,
- Takipçi değil öncü olunabilirse kazanım sağlanabileceği
- Globaldeki değişim ve etkilerin karşılığının ülkemizde hızla ve ülkemiz şartlarına uygun şekilde ele alınmasının önemi

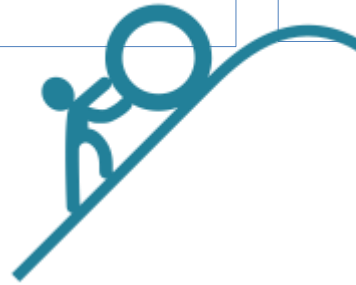

Zorluklar - engeller

- Yasal yapının tamamlanmaması
- Finansman ve teşviklerin yeterli olmaması
- Halkın bilinç ve farkındalık düzeyinin yeterli olmaması
- Doğrusal ekonomi ve konvansiyonel atık yönetimi ile ilgili mevcut bakış açısı
- Bürokratik süreçlerin getireceği engeller
- İş birliği yapmada yaşanan eksiklikler
- Kamu-özel sektör-üniversite iş birliklerinde yaşanan zorluklar
- Mevcut sistemin döngüsel ekonomiye uygun olmaması
- Üretim ve tüketim sistemlerinin dönüşümü ve alışkanlıkların değiştirilmesindeki zorluklar ve dönüşüm için uzun zamanın gerekmesi
- Yeni iş modellerinin benimsenmemesi
- Sanayicinin inovasyon sürecini tamamlayamaması
- Etkin ayrı toplama sisteminin oluşturulamaması
- Geri dönüşüm kapasitenin arttırılamaması
- Belediyelerin mevcut atık yönetim maliyetlerinin yüksek olması ve verimli olmaması
- Bu konuda belediyelerin motivasyonunun yüksek olmaması

Destekleyici unsurlar

- Enerji darboğazı ve doğal kaynaklara azalması nedeniyle kaynak verimliliğinin gerekli hale gelmesi
- AB Yeşil Mutabakatı ve AB DEEP etkileri
- Kültürel olarak yeniden kullanım, geri dönüşüm gibi konulara öncelik vermesi
- Sıfır Atık Projesi ile halkın bilinçlendirilmesi ve yeni neslin geri dönüşüm konusunda çalışmalara duyarlılığı
- Bu zamana kadar kamu tarafında yürütülmüş çalışmalar ve oluşturulan altyapı
- Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi ve tüm tarafların projeye duyduğu ilgi ve iş birliği isteği

Boşluk, ihtiyaç ve çözüm önerileri

Politika/ Mevzuat

- Mevzuat altyapısının döngüsel ekonomi prensiplerine göre revizyonu
- Türkiye için döngüsel ekonominin bütünsel olarak ele alındığı bir eylem planı
-

Farkındalık/ Kapasite

- Döngüsel ekonomi kavramının tüm taraflarca net olarak anlaşılması
- Döngüsel ekonomi ile ilgili akademik ve sektörel bazda detaylı alışmalar
-

Altyapı/ Teknoloji

- Yenilikçi teknik ve teknolojilerin kullanımı ve yaygınlaştırılması
- Atıkların kaynağında ayrıştırılması, toplanması ve geri kazanımı için yeterli altyapı
-

Finansman/ Yatırım

- Döngüsel ekonomiye geçişi destekleyen finansal araçlar
- OSB'lerde ve diğeri sanayi bölgelerinde yeşil dönüşümün hızlandırılması
-

Yönetişim/ İş birliğı

- Yerel yönetimlerin döngüsel ekonomi politikalarının uygulanmasında etkin olmaları
- Birimler ve kurumlar arası etkin bilgi paylaşımı, iş birliğı ve koordinasyon
-

Fayda ve Fırsatlar

- Sürdürülebilirliği desteklenmesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının ulaşılması için katkı sağlanması
- Karbon azaltımı sağlanması ve iklim değişikliği ile mücadelenin desteklenmesi
- Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevre ve insan sağlığı için olumlu etkiler sağlanması
- Kaynak verimliliğinin, atık ve kaynak yönetimi etkinliğinin ve sürdürülebilirliğinin artırılması
- İsrafın en aza indirilmesi
- Ham madde maliyetlerinin düşürülmesi ve fiyat dalgalanmalarının azaltılması
- Doğal kaynaklara olan bağımlılığının azaltılması
- Ekonomik büyümenin artırılması
- Yeni pazarların oluşturulması
- Yeni ekonomi ve iş modellerinin oluşturulması
- İthalata bağımlılığın azaltılması
- İç ve dış pazarda sanayicilerin rekabet gücünün artırılması
- Tedarik zincirinde ve ticaretteki çevresel şartlara uyum sağlanması
- Şirketlerin ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarına, teşvik, kredi ve hibelere ulaşma imkanı sağlaması
- Atık depolama alanlarından tasarruf sağlanması
- İnovasyon ve Ar-Ge'nin tetiklenmesi, yeni teknik ve teknolojilerin geliştirilmesi
- Sürdürülebilir ürün tasarım ve üretim süreçlerinin desteklenmesi
- Yeni iş alanları ve istihdam olanaklarının yaratılması
- İş birliklerinin güçlendirilmesi, yaşam döngüsündeki tüm paydaşların katkı sağlaması
- Tüketici bilinci ve alışkanlıklarının değişmesi

Sonuçlar

- Projenin önemli faaliyetlerinden biri olarak piyasa araştırması ve kurumsal ziyaretler verimli bir şekilde tamamlanmış, belirlenen hedefler gerçekleştirilmiştir.
- Farklı kesimlerden paydaşların görüşleri alınarak döngüsellik analizi de dahil olmak üzere pek çok proje faaliyeti için önemli bir bilgi ve altlık oluşturulmuştur.
- Paydaşların konuyla ve detaylarıyla kısmen ilgili olduğu, özellikle KOBİ'ler açısından bakıldığında kapsamlı bir bilgilendirme ve farkındalık yaratma sürecinin gerekli olduğu görülmüştür.
- Tüm paydaşlar özellikle rekabet gücü kaybı olmaması ve ihracatta engellerle karşılaşmaması için Türkiye'nin hızla AB DEEP kapsamındaki mevzuat ve uygulamalara uyum sağlaması üzerinde durmaktadır.
- Bunun için doğrusal ekonomi ve geleneksel atık/atık yönetimi anlayışının dışına çıkılması ve döngüsel ekonominin tüm yönleriyle ele alınması kritik öneme sahiptir.

Sonuçlar

- Bu çerçevede döngüsel ekonomi özelinde tanımlayıcı bir yasal düzenleme ve ülkemize özgü kapsamlı bir eylem planının hazırlanması gerekmektedir.
- Politika ve mevzuatın düzenlenmesinin yanı sıra farkındalık ve kapasite yaratılması, altyapı ve teknoloji, finansman ve yatırım, yönetim ve iş birliği çerçevesinde atılması gereken pek çok adım bulunmaktadır.
- Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi'nin atılacak tüm adımlarla ilgili önemli bir başlangıç ve fırsat olduğu görülmektedir.
- Paydaşların projeye ilgisi yüksek olup, sürece dahil olmak ve katkı sağlamak istedikleri de dikkati çekmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Dinlediğiniz için teŐekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA evre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA evre

dongusel.csb.gov.tr